

Streszczenie pracy doktorskiej

Ks. Paweł Kummer

„Karol Wojtyła wobec reformy liturgicznej w archidiecezji krakowskiej”

Biskup Karol Wojtyła miał szczególną łaskę uczestniczenia i współdziałania w pracach Soboru Watykańskiego II, co później stało się trwałym punktem odniesienia w jego biskupiej posłudze w archidiecezji krakowskiej. Sobór wprowadził m.in. reformę liturgiczną. Przedmiotem niniejszych badań było ukazanie osoby Karola Wojtyły – najpierw kapłana realizującego odnowę liturgii zaproponowaną przez działający wówczas ruch liturgiczny, a później biskupa, który po zakończeniu Soboru Watykańskiego II doprowadził do wdrożenia reformy liturgicznej w Kościele krakowskim. Zasadniczym celem pracy była odpowiedź na pytanie o stosunek abp. Wojtyły do posoborowej reformy liturgicznej. Czy metropolita krakowski był w pełni oddanym entuzjastą soborowych zmian, czy raczej ostrożnym ich obserwatorem i posłusznym realizatorem?

Ks. Wojtyła miał świadomość, iż działalność ruchu liturgicznego była zapowiedzią nadchodzącej odnowy, dlatego w jego aktywności intelektualno – duszpasterskiej w latach pięćdziesiątych XX wieku, a więc jeszcze przed ujawnieniem zamiaru zwołania soboru przez papieża Jana XXIII, widać zmianę w podejściu do celebracji liturgicznych. Z jednej strony ks. Wojtyła był wierny przepisom liturgicznym, ale z drugiej - przez innowacyjne działania - aktywizował uczestników liturgii do bardziej świadomego jej przeżywania.

Uczestnictwo biskupa Wojtyły w soborze oraz mianowanie go metropolitą krakowskim pozytywnie wpłynęło na dalszą realizację odnowy liturgicznej w archidiecezji krakowskiej. Po zakończeniu soboru hierarcha powołał wiele instytucji służących właściwej recepcji reformy liturgicznej. Dobór odpowiednich współpracowników w dziele odnowy oraz powołanie odpowiednich jednostek dbających o recepcję reformy było gwarancją poprawnej jej realizacji w Kościele krakowskim. W myśl dokumentów soborowych abp Wojtyła ustanowił Komisję Liturgiczną, Instytut Liturgiczny oraz Komisję ds. Muzyki Kościelnej. Instrumentem dającym metropolie krakowskiemu możliwość oceny wprowadzania reformy liturgicznej były wizytacje kanoniczne. Odwiedzając parafie hierarcha uważnie przyglądał się odnowie liturgicznej i często wspominał o tym w sprawozdaniach powizytacyjnych. Kardynał Wojtyła protokołował m.in. o sprawowaniu koncelebry, umieszczeniu w kościele ołtarza

posoborowego i właściwie posługującej służbie liturgicznej. Arcybiskup krakowski nie krył satysfakcji, gdy w parafii posługiwali już lektorzy i schola animująca śpiew podczas liturgii. Z inicjatywy kard. Wojtyły zostały zwołane synody: Duszpasterski Synod Archidiecezji Krakowskiej i I Synod Prowincji Krakowskiej, których celem było przyjęcie i wprowadzenie w archidiecezji i w metropolii postanowień Soboru Watykańskiego II.

Dysertacja została napisana na podstawie źródeł znajdujących się przede wszystkim w Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie. Są to maszynopisy wypowiedzi, homilii, listów, przemówień i sprawozdań z wizytacji kanonicznych metropolity krakowskiego. Ważnym materiałem źródłowym jest „Księga czynności biskupich” księdza Karola Wojtyły oraz dekrety arcybiskupa krakowskiego, zatwierdzone przez niego statuty a także wszelka dokumentacja związana z działalnością Duszpasterskiego Synodu Archidiecezji Krakowskiej i I Synodu Prowincji Krakowskiej. Wnikliwą analizą zostały objęte również publikacje naukowe Karola Wojtyły. W celu szerszego spojrzenia na kwestię reformy autor skorzystał również z opracowań na temat odnowy liturgicznej.

17 czerwca 2021 r. dr. Paweł Janusz